

Achmea Investment Management

Verslag verantwoord en betrokken aandeelhouderschap 2018 en implementatie Nederlandse Stewardship Code

In dit verslag:

1. Stemresultaten over 2018
2. Nederlandse Corporate Governance Code
 - Verantwoordelijkheid van institutionele beleggers
 - Stembeleid
 - Implementatie stembeleid
 - Rapportage
 - Verantwoordelijkheid van aandeelhouders
3. Implementatie Nederlandse Stewardship Code van Eumedion

1. Stemresultaten over 2018

Achmea Investment Management maakte ook in 2018 actief gebruik van haar aandeelhoudersrechten door te stemmen op aandeelhoudersvergaderingen. De ondernemingen waarin Achmea Investment Management belegt houden ten minste één keer per jaar een aandeelhoudersvergadering waar aandeelhouders zoals pensioenfondsen kunnen stemmen over verschillende onderwerpen, bijvoorbeeld: benoeming van bestuurders, vaststellen van de jaarstukken, beloningsbeleid, dividend, uitgifte van aandelen etc.

2. Nederlandse Corporate Governance Code

De Nederlandse Corporate Governance Code (hierna: de Code) bestaat sinds 2003 en is sinds haar bestaan diverse keren herzien, voor het laatst in 2016. De meest recente Code is per 1 januari 2018 wettelijk verankerd. De Code kent naast de bepalingen voor beursvennootschappen een aantal principes die gelden voor aandeelhouders, waaronder in het bijzonder institutionele beleggers, zoals Principe 4.3 over het uitbrengen van stemmen. Zo bepaalt de Code dat institutionele beleggers onder andere I) jaarlijks op hun website een stembeleid openbaar maken, II) een verslag uitbrengen over de uitoefening van hun stembeleid en III) tenminste eenmaal per kwartaal publiceren of en hoe zij hebben gestemd op algemene vergaderingen. De Code moet worden nageleefd conform het pas-toe-of-leg-uit beginsel.

Verantwoordelijkheid van institutionele beleggers

Stembeleid

De in 2016 herziene Nederlandse Corporate Governance Code bepaalt dat institutionele beleggers zoals pensioenfondsen jaarlijks een beleid publiceren ten aanzien van het uitoefenen van het stemrecht op aandelen die zij houden in beursvennootschappen.¹ Achmea Investment Management heeft haar stembeleid op de website geplaatst.

Implementatie van het beleid²

Achmea Investment Management stemde voor het *Achmea IM Wereldwijd Aandelen Fonds* in 2018 op 500 vergaderingen. Deze aandeelhoudersvergaderingen vonden wereldwijd plaats. In totaal werd door Achmea Investment Management op 7.025 agendapunten gestemd. In 2018 werd op circa 20% van alle agendapunten

¹ Best practice bepaling 4.3.5, herziene Nederlandse Corporate Governance Code, 8 december 2016

² Best practice bepaling 4.3.6, herziene Nederlandse Corporate Governance Code, 8 december 2016

tegen het management gestemd. Achmea Investment Management stemde voor de *Beleggingspool Achmea Aandelen Wereldwijd* in 2018 op 204 vergaderingen. Deze aandeelhoudersvergaderingen vonden wereldwijd plaats. In totaal werd door Achmea Investment Management op 1.876 agendapunten gestemd. In 2018 werd op circa 25% van alle agendapunten tegen het management gestemd.

Het ging hier vooral om de benoeming van bestuurders van ondernemingen (niet onafhankelijk waar dit wel geëist of gewenst is) en beloningsbeleid (excessief, ontbrekende link met prestatiecriteria, of niet transparant genoeg). Door aandeelhouders ingediende resoluties over milieu, sociale en governance kwesties worden na een uitvoerige analyse vaak gesteund. Daardoor wordt relatief vaak tegen het management gestemd op deze aandeelhoudersresoluties.

Ook in markten waar aandelen tijdelijk geblokkeerd worden (en dus niet verhandeld kunnen worden) maakt Achmea Investment Management gebruik van haar stemrechten. In deze markten heeft Achmea Investment Management ervoor gekozen om voor 50% van de aandelen te stemmen. Hierdoor kan Achmea Investment Management haar stemrecht uitoefenen zonder de verhandelbaarheid van de aandelen volledig te beperken.

Omdat Achmea Investment Management wereldwijd belegt is het niet mogelijk om alle aandeelhoudersvergaderingen zelf te bezoeken. Daarom maakt Achmea Investment Management bij het uitoefenen van stemrechten gebruik van het stemplatform van Institutional Shareholders Services (ISS). Aan de hand van het Achmea Investment Management stembeleid geeft ISS tevens stemanalyses en adviezen per aandeelhoudersvergadering. Het maatwerk Achmea Investment Management stembeleid wordt jaarlijks opnieuw beoordeeld op ontwikkelingen op het gebied van corporate governance. Voordat de definitieve stem wordt uitgebracht beschouwen we een selectie van de agendapunten op individuele basis. Het uiteindelijke besluit wordt genomen op basis van de specifieke feiten en omstandigheden van het agendapunt en daarmee volgt Achmea Investment Management de stemadviezen van een voting agent niet blindelings.³

Rapportage

Conform de Nederlandse Corporate Governance Code rapporteert Achmea Investment Management hoe zij heeft gestemd op de aandeelhoudersvergaderingen.⁴ Achmea Investment Management rapporteert per aandeelhoudersvergadering over de volgende punten:

- naam van de onderneming;
- soort vergadering: algemene vergadering van aandeelhouders (AVA) of buitengewone vergadering van aandeelhouders (BAVA);
- datum van de vergadering;
- agendapunten;
- steminstructie van Achmea Investment Management

De rapportage wordt een dag na de aandeelhoudersvergadering gepubliceerd op de website van Achmea Investment Management door middel van een Vote Disclosure System (VDS).⁵

Daarnaast publiceert Achmea Investment Management ieder kwartaal een corporate governance en stemverslag op de website. Hierin wordt verslag gedaan over het aantal gestemde aandeelhoudersvergaderingen.

Verantwoordelijkheid van aandeelhouders

De Code bevat een uitgangspunt dat zich richt tot aandeelhouders in het algemeen:⁶

Aandeelhouders kunnen bij hun handelen hun eigen belangen nastreven, zolang zij zich ten opzichte van

³ Best practice bepaling 4.3.1, herziene Nederlandse Corporate Governance Code, 8 december 2016

⁴ Best practice bepaling 4.3.6, herziene Nederlandse Corporate Governance Code, 8 december 2016

⁵ Link: <https://vds.issproxy.com/SearchPage.php?CustomerID=902777&language=nl>

⁶ Preambule, Nederlandse Corporate Governance Code, 2016.

de vennootschap, haar organen en hun mede-aandeelhouders gedragen naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid. Hieronder valt de bereidheid om met de vennootschap en mede-aandeelhouders in dialoog te gaan.

Achmea Investment Management zal bij het uitoefenen van haar aandeelhoudersrechten bovenstaande uitgangspunten en *best practice* bepalingen naleven. Indien Achmea Investment Management van de Nederlandse Corporate Governance Code afwijkt, zal zij dit motiveren en op de website publiceren.

3. Implementatie Nederlandse Stewardship Code van Eumedion

In juli 2018 heeft Eumedion, het Nederlandse corporate governance platform, de Nederlandse Stewardship Code gepubliceerd voor institutionele beleggers. Deze Stewardship Code komt voort uit en vervangt de Eumedion *best practices* voor betrokken aandeelhouderschap uit 2011. Op een aantal punten gaat de Stewardship Code verder dan bestaande en komende wet- en regelgeving, zoals de Europese Richtlijn langetermijnbetrokkenheid (hierna: de Richtlijn) aandeelhouders, die medio 2019 in Nederlandse wetgeving geïmplementeerd zal worden. Daarmee past de Stewardship Code in de Nederlandse context en kan de Stewardship Code worden gezien als vooruitstrevend op het gebied van aandeelhoudersbetrokkenheid. De bepalingen in de Stewardship Code hangen samen met deze Richtlijn, al verschillen beiden in toepassingsbereik. De Stewardship Code richt zich op pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerder die aandelen houden in Nederlandse beursvennootschappen, de Richtlijn geldt echter breder en is van toepassing op alle pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerders binnen de gehele Europese Economische Ruimte (EER) die aandelen houden in beursvennootschappen die gezeteld zijn in de EER-lidstaten.

Door de principes van de Stewardship Code na te leven, maken aandeelhouders en vermogensbeheerders zichtbaar aan de Nederlandse beursvennootschappen en aan de samenleving als geheel dat zij zich opstellen als verantwoord en betrokken aandeelhouder. De deelnemers van Eumedion, Nederlandse en buitenlandse institutionele beleggers die aandelen houden in Nederlandse beursvennootschappen, worden aanbevolen om de principes uit de Stewardship Code na te leven.

De Stewardship Code bestaat uit 11 principes rond verantwoord en betrokken aandeelhouderschap voor Nederlandse en buitenlandse institutionele beleggers die aandelen houden in Nederlandse beursvennootschappen. Institutionele beleggers behoren beursvennootschappen, waarin zij aandelen houden, te monitoren ten aanzien van materiële aangelegenheden, denk hierbij aan strategie, duurzaamheid en corporate governance. Zodoende kunnen institutionele beleggers hun beleggingsbeleid in lijn brengen met het belang van hun begunstigden en/of cliënten, zonder op de stoel van het bestuur te gaan zitten.

Pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerders hebben een fiduciaire verantwoordelijkheid om in het beste belang van hun begunstigden en cliënten te handelen met het doel om voor hen rendement te behalen. Het stewardshipbeleid dient gericht te zijn op het behouden en vermeerderen van waarde. Bijgaand wordt per principe aangegeven hoe Achmea Investment Management hieraan voldoet.

Principe 1

Pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerders hebben een Stewardship Code waarin wordt beschreven hoe zij stewardshipbeleid richting Nederlandse beursvennootschappen integreren in hun beleggingsstrategie. Het Stewardshipbeleid dient gericht te zijn op het behouden en vermeerderen van waarde voor hun begunstigden en/of cliënten en dient langetermijnwaardecreatie te bevorderen.

Achmea Investment Management voldoet hieraan. Op de website van Achmea Investment Management is het verantwoord beleggingsbeleid gepubliceerd. Hierin worden de verschillende instrumenten genoemd die Achmea

Investment Management hanteert om invulling te geven aan betrokken beleggen (stewardship). Met het inzetten van verschillende maatschappelijk verantwoord beleggen instrumenten streeft Achmea Investment Management ernaar waardecreatie op de langere termijn te bewerkstelligen. Binnen de interne beleggingsprocessen, bij de beleggingscategorieën aandelen en obligaties, wordt rekening gehouden met Ecologische, Sociale en Goed bestuur factoren (ESG). Een omschrijving hiervan vindt u op de website van Achmea IM (MBV/ESG-integratie). In dit document wordt tevens omschreven hoe Achmea Investment Management de 11 principes implementeert.

Principe 2

Pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerders monitoren de Nederlandse beursvennootschappen ten aanzien van materiële aangelegenheden zoals strategie, duurzaamheid en corporate governance.

Achmea Investment Management voldoet hieraan. Achmea Investment Management belegt wereldwijd. Als Nederlandse vermogensbeheerder met veelal Nederlandse (pensioenfonds)klanten hebben wij extra aandacht voor Nederlandse beursnoteerde ondernemingen. Achmea Investment Management gaat, al dan niet in collectief verband de dialoog aan met (Nederlands) beursgenoteerde ondernemingen over materiele zaken en maakt actief gebruik van haar stemrecht op aandeelhoudersvergaderingen. Waar nodig of gewenst voert Achmea Investment Management het woord op aandeelhoudersvergaderingen van Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen.

Principe 3

Pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerders zijn bereid in dialoog te gaan met de bestuurders en/of commissarissen van de Nederlandse beursvennootschappen. Op verzoek van de beursvennootschap wordt de volledige aandelenpositie in de beursvennootschap bekendgemaakt bij het aangaan van een dialoog. Dit stelt de beursvennootschap in staat om inzicht te krijgen in de beweegredenen van het pensioenfonds, levensverzekeraars of de vermogensbeheerders.

Achmea Investment Management voldoet hieraan. Een van de centrale instrumenten binnen het verantwoord beleggen beleid van Achmea Investment Management is het aangaan van dialoog met ondernemingen, Achmea Investment Management is te allen tijde bereid de volledige aandelenpositie in de onderneming bekend te maken aan de beursvennootschap indien daarom wordt gevraagd bij een engagement traject.

Principe 4

Pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerders werken, indien passend, samen met andere aandeelhouders bij de uitoefening van stewardshipactiviteiten.

Achmea Investment Management voldoet hieraan. Achmea Investment Management wil, indien passend, gezamenlijk met andere institutionele beleggers op trekken bij de uitoefening van haar stewardshipactiviteiten. Dit zal per situatie beoordeeld worden. Zo is Achmea Investment Management deelnemer van Eumedion en is zij actief betrokken bij (verschillende commissies en werkgroepen van) Eumedion. Daarnaast werkt Achmea Investment Management samen met andere (inter)nationale institutionele beleggers binnen de PRI en andere gremia bij het uitoefenen van haar stewardship activiteiten.

Principe 5

Pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerders communiceren, indien passend, met relevante belanghebbenden van Nederlandse beursvennootschappen.

Achmea Investment Management voldoet hieraan. Achmea Investment Management is bereid om al dan niet gezamenlijk met andere institutionele beleggers te communiceren met relevante belanghebbenden van Nederlandse beursvennootschappen. Achmea Investment Management staat open voor contacten met deze

belanghebbenden om te begrijpen wat de aspiraties en motivaties zijn van deze partijen, bijvoorbeeld klanten, leveranciers, de ondernemingsraad en niet-gouvernementele organisaties. Achmea Investment Management beoordeelt per situatie of en hoe te reageren op het verzoek van de relevante belanghebbenden.

Principe 6

Pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerders identificeren (potentiële) belangenconflicten en lossen die op.

Achmea Investment Management wil de belangen van iedereen die bij Achmea Investment Management is betrokken zo integer mogelijk behartigen. Voor Achmea Investment Management is compliance meer dan alleen het naleven van wet- en regelgeving. Compliance is een essentiële kernwaarde, die zich uit in integriteit, respect en ethisch handelen: het fundament onder de vertrouwensrelatie met onze klanten. Op de website van Achmea Investment Management staat het beleid belangenconflicten, zie:

<https://www.achmeainvestmentmanagement.nl/nl/over-ons/riskcompliance/Paginas/default.aspx>

Principe 7

Pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerders oefenen hun stemrecht en andere aandeelhoudersrechten geïnformeerd uit.

Achmea Investment Management voldoet hieraan en oefent haar stemrecht (inclusief andere aandeelhoudersrechten) uit op aandelen op een geïnformeerde manier bij (Nederlandse) beursvennootschappen waarin is belegd. Het stembeleid van Achmea Investment Management is terug te vinden in de Achmea IM Voting Policy dat op de website van Achmea IM is gepubliceerd. Aan de hand van de Achmea IM Voting Policy worden alle aandeelhoudervergaderingen beoordeeld en gestemd, zie:

<https://www.achmeainvestmentmanagement.nl/nl/Maatschappelijk-Verantwoord-Beleggen/voting/Documents/Voting%20Policy%20Achmea%20IM%202019.pdf>

Achmea Investment Management geeft in de halfjaarverslagen een toelichting bij de belangrijkste stemmingen bij algemene vergaderingen van Nederlandse beursvennootschappen waarin Achmea Investment Management belegt. Tevens wordt er een zogenoemde focuslijst gehanteerd. Op deze lijst staan o.a. Nederlandse beursgenoteerde bedrijven en bedrijven die in ons Engagementprogramma zijn opgenomen. Indien Achmea Investment Management zich onthoudt van stemming of tegen een bestuursvoorstel stemt dan is Achmea Investment Management te allen tijde bereid om een gemotiveerde uitleg te geven aan het bestuur van de vennootschap.

Principe 8

Pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerders maken hun stembeleid openbaar en vermelden of ze hierbij gebruikmaken van derden.

Achmea Investment Management voldoet hieraan en heeft haar stembeleid gepubliceerd op haar website. Achmea Investment Management belegt wereldwijd, het is niet mogelijk om alle aandeelhouders zelf te bezoeken. Daarom maakt zij gebruik van het stemplatform van Institutional Shareholders Services (ISS). Aan de hand van het stembeleid van Achmea Investment Management maakt ISS stemanalyses en adviezen die Achmea Investment Management gebruikt bij het uitoefenen van haar stemrechten. Met het publiceren van het stembeleid voldoen Achmea Investment Management aan de best practice bepaling 4.3.5 van de Nederlandse Corporate Governance Code.

Principe 9

Pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerders die een buitengewone algemene vergadering bijeen willen roepen, treden vooraf met het bestuur van de betreffende beursvennootschap in overleg.

Achmea Investment Management zal voorafgaand aan de uitoefening van het recht om een aandeelhoudersvoorstel te agenderen overleggen met het bestuur van beursvennootschap.

Principe 10

Indien een door een pensioenfonds, levensverzekeraar of vermogensbeheerder voorgesteld voorstel op de agenda van een algemene vergadering van een Nederlandse beursvennootschap is geplaatst, wordt dit tijdens de vergadering toegelicht.

Achmea Investment Management zal wanneer een door haar voorgesteld voorstel op de agenda van een algemene vergadering van een beursvennootschap is geplaatst, tijdens de vergadering aanwezig of vertegenwoordigd zijn om dit voorstel toe te lichten en zo nodig hierover vragen te beantwoorden.

Principe 11

Pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerders zullen zich onthouden van stemming indien hun shortpositie in de betreffende Nederlandse beursvennootschap groter is dan hun longpositie. Er wordt bepaald dat er strikt beleid dient te zijn ten aanzien van de uitoefening van stemrecht bij het in- en uitlenen van aandelen. Uitoefening van het stemrecht in geval een grotere shortpositie dan de longpositie is in tegenspraak met principe 1 van de Stewardship Code

Achmea Investment Management voldoet hieraan. Achmea Investment Management kiest er voor om geen aandelen uit te lenen.

Tekst: Achmea Investment Management